

Obvodné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

4. ročník, školský rok 2011/12

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Podľa legiend sa pôvod zakladateľov Ríma odvodzoval od hrdinu menom Aeneas (Eneas). Z ktorého mesta pochádzal?

- a) Atény;
- b) Tyros;
- c) Trója.

2.* Ako sa volal podľa tradície prvý kráľ Ríma?

3.* Uvedené pojmy a mená zaradíte k príslušnému obdobiu v dejinách starovekého Ríma.

Servius Tullius, Remus, principát, dobytie Sicílie, etruskí panovníci, Tiberius Gracchus, Gaius Iulius Caesar, Hadrián, tetrarchia

4.* Vytvorte správne dvojice rímskych bohov a ich funkcií.

1) Jupiter	a) boh morí a oceánov
2) Venuša	b) boh hromov a bleskov, ochranca štátu a rodiny
3) Neptún	c) manželka najvyššieho boha, patrónka manželstva
4) Juno	d) bohyňa krásy a lásky

5.* V obrázkoch sa skrýva prívlastok rímskeho kráľa, ktorý vyjadruje jeho správanie počas panovania a stal sa súčasťou jeho mena. Napíšte ho do odpovedového hárku.

6.* Uvedené pojmy priradte v odpovedovom hárku k jednej z dvoch skupín rímskeho obyvateľstva (jeden z pojmov sa týka oboch skupín).

bohatí, chudobní, Zákony 12 tabúl, prví senátori, voľba tribúnov, odchody z Ríma s plánom na založenie nového mesta.

7.* O nadvládu nad západnou časťou Stredomoria bojovali Rimania s ríšou, ktorú založili zdatní námorníci pôvodom z Fenície.

- a) Pod akými dvoma menami poznáme tento národ?
- b) Na akom svetadieli ležalo hlavné mesto ich ríše?
- c) Medzi Rímom a touto ríšou sa odohralo niekoľko vojen. Koľko ich bolo?
- d) Kto v nich zvíťazil?
- e) Napíšte meno vojenského veliteľa tejto ríše (na obrázku), ktorý viackrát Rím porazil, dokonca i v Itálii.

8.* Doplňte v odpovedovom hárku chýbajúce slová v tomto texte.

Jedným z najvyhľadávanejších miest na zábavu v Ríme bolo.....**A**..... (na obr.). V duchu hesla, že Rimanom treba dať **ch**.....**B**..... a **h**.....**C**..... sa tu konali zápasy profesionálnych bojovníkov, ktorí sa nazývali**D**..... . Jedným z najznámejších spomedzi týchto bojovníkov bol**E**....., vodca povstania v rokoch 73-71 pred Kr. , ktoré začalo vzbúrou v meste Capua.

9.* Vytvorte správne dvojice z panovníkov a udalosti, ktorá sa stala počas ich vlády.

1) Nero	a) markomanské vojny
2) Konštantín	b) požiar v Ríme
3) Marcus Aurélius	c) vydanie Milánskeho ediktu

10.* Priradte uvedené osobnosti k správne triumvirátu. Zároveň v každom z triumvirátov podčiarknite osobu, ktorá napokon získala najväčšiu moc.

Octavius, Crassus, Marcus Antonius, Pompeius, Caesar, Lepidus

11.* Viacerí vládcovia Ríma skončili neslávne. Vytvorte správne dvojice z mien a uvedených možností.

a) Tarquinius II.	1) samovražda (s použitím dýky)
b) Gaius Iulius Caesar	2) vyhnanie z mesta
c) Nero	3) vražda

12.* V roku 395 bola Rímska ríša rozdelená na **dve** časti. Ako sa tieto časti nazývali?

13. V dejinách Slovenska a Slovákov hrá jednu z najvýznamnejších úloh mesto, ktorého hradný vrch je na obrázku. Odpovedzte na otázky.

- a) Pod akým menom poznajú mesto písomné pramene z prvej polovice 9. storočia?
- b) Ako sa volal 1. známy vládca mesta v tomto období?
- c) Na svojom majetku si dal postaviť jednu významnú stavbu. O akú stavbu išlo?
- d) K akej významnej udalosti týkajúcej sa mesta a jej vládcu došlo v roku 833 po Kristovi?

14. Z uvedených slabík zostavte názvy dvoch miest, kde sa nachádzali významné slovanské hradiská.

DIM NO BE HRAD PO BLAT

15. Budúci rok si pripomenieme 1150. výročie príchodu dvoch bratov na Veľkú Moravu.

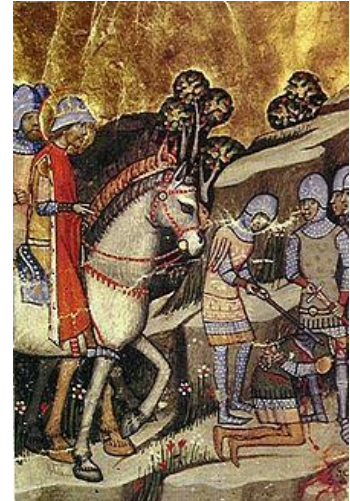
- a) Ako sa títo dva bratia volali ? Jeden z nich je známy pod dvoma menami, uveďte ich obe.
- b) Kto ich na Veľkú Moravu pozval?
- c) Čo bolo ich hlavným poslaním u nás?
- d) Bratia boli pôvodom Gréci. Z ktorého mesta pochádzali?
- e) Okrem iného nám priniesli aj nové písmo. Ako sa toto písmo volá?

16. Kedy **väčšinu** územia Slovenska obsadili staromaďarské kmene? Vyberte správnu odpoveď.

- a) okolo roku 907;
- b) po roku 955;
- c) okolo roku 1000.

17. Uhorský panovník Štefan I. centralizoval krajinu a pritom sa nedal zastaviť ani odbojnou šľachtou. Povstanie ktorého veľmoža porazil (jeho poprava je na obrázku)?

- a) povstanie odbojných veľmožov pod vedením Kopáňa;
- b) povstanie odbojných veľmožov pod vedením Rákociho;
- c) povstanie odbojných veľmožov pod vedením Betlena.

18. Uvedené pojmy rozdeľte v odpovedovom hárku podľa toho, či sa týkajú hradiska alebo hradu. Jeden pojem je spoločný pre obe skupiny.

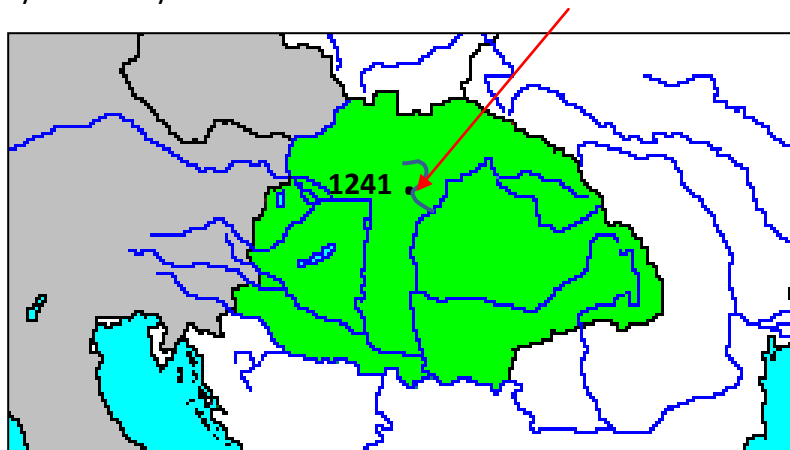
obdobie Veľkej Moravy, vyvýšené miesta, veľká rozloha pre mnohých ľudí, kamenné múry, obdobie stredovekého Uhorska, drevené palisády, menšia rozloha pre vybraných ľudí

19. Vytvorte správne dvojice z uhorských panovníkov a rodov, ku ktorým patrili.

1) Ondrej III.	a) Luxemburgovci
2) Žigmund	b) Anjouovci
3) Albrecht	c) Habsburgovci
4) Ľudovít I. Veľký	d) Arpádovci

20. Na mape Uhorska je vyznačená lokalita s letopočtom. Tu sa stala udalosť, ktorá významne ovplyvnila vývoj v Uhorskom kráľovstve.

- a) Ktorá udalosť sa viaže k označenému miestu a roku?
- b) Ktorý uhorský kráľ vtedy vládol?

21. Prečítajte si nasledujúci text a doplňte vynechané slová.

*Kráľ Matej Korvín uskutočnil rozsiahlu peňažnú a daňovú reformu, ktorou sa mu podarilo zvýšiť kráľovské príjmy až na 800 tisíc zlatých ročne, najmä zavedením dane, známej ako daň od**A**..... . Uskutočnil aj reformu kráľovskej kancelárie a súdnictva. Založil v Bratislave univerzitu v Uhorsku, známu ako Academia**B**....., ktorá počas jeho panovania šírila vzdelanosť a renesančné myšlienky. Umožnil kolonizovať horské oblasti Uhorska pastiermi, ktorí prichádzali z**C**..... .*

22. Napíšte do odpovedového hárku, kto sa skrýva pod otáznikom v nasledujúcej schéme.

23. Aký spolok sa skrýva v nasledujúcom texte?

“Organizácia remeselníkov alebo drobných obchodníkov v stredovekých mestách na ochranu remesla a obchodu. Dozerala na spôsob výroby, na kvalitu podobných výrobkov a ich cenu. Riadila sa schválenými artikulmi.”

24. V skupinách slov zistite, čo majú spoločné uvedené miesta/mestá.

- a) Nitra-Zobor, Hronský Beňadik, Jasov.
- b) Kremnica, Ľubietová, Gelnica.
- c) Muráň, Beckov, Lietava, Šomoška.

25. Kráľ Žigmund viedol počas svojej vlády mnohé vojny. Zo zoznamu vyberte troch nepriateľov, s ktorými bojoval.

Turci, Tatári, domáci veľmoži, ukrajinskí kozáci, husiti, Angličania

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: Mgr. Ľubomír Staňo

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2011